

UNESCO
SPORDA DOPİNGE
KARŞI ULUSLARARASI SÖZLEŞME
Paris, 19 Ekim 2005

SPORDA DOPİNGE KARŞI ULUSLARARASI SÖZLEŞME

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu, bundan sonra UNESCO olarak bahsi geçecek, Genel Kongresi, 33. oturumu için 3-21 Ekim 2005 tarihinde Paris'te toplanmıştır.

Kongre;

UNESCO'nun amacının, eğitim, bilim ve kültür yoluyla ülkeler arası işbirliğini güçlendirerek barış ve güvenliğe katkı sağlamak olduğunu,

İnsan haklarına ilişkin mevcut uluslararası araçları,

3 Kasım 2003'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından onaylanan, sporun eğitim, sağlık, gelişim ve barışı güçlendirmek için bir araç olarak kullanılacağına ilişkin 58/5 nolu önerenin özellikle 7. paragrafını,

Sağlığın korunması, ahlaki, kültürel ve fiziksel eğitim ile uluslararası anlayış ve barışın güçlendirilmesinde sporun önemli rol oynadığını,

Spordan dopingin bertaraf edilmesi yoluyla uluslararası işbirliğinin teşvik edilerek koordine edilmesine duyulan ihtiyacı,

Sporcuların doping kullanmaları sonucunda sağlıklarına gelecek zararı, fair-play prensiplerini ve hilenin ortadan kaldırılması ile sporun geleceğini,

Dopingin, UNESCO-Beden Eğitimi ve Spor Uluslararası Antlaşması ve Olimpik Antlaşmada ifade edilmiş olan etik prensipler ve eğitsel değerleri ne kadar riske attığını,

Avrupa Konseyi çerçevesinde Anti-doping Anlaşması ve Ek Protokolün, ulusal anti-doping politikalarının ve uluslararası işbirliğinin temelini oluşturan uluslararası kamu hukukunun araçları olduklarını,

UNESCO tarafından 1988'de Moskova'da, 1999'da Punta del Este'de, 2004'te Atina'da organize edilen ikinci, üçüncü ve dördüncü Uluslararası Spor Bakanları ve Üst Düzey Yetkililer toplantılarında onaylanan doping tavsiye kararları ile 2003'de 32. Oturumunda UNESCO Genel Kongresi tarafından onaylanan 32 C/ Önerge 9'u,

5 Mart 2003'de Kopenhag'da Sporda Doping konulu Dünya Konferansında Dünya Anti-doping Ajansı tarafından onaylanan Dünya Anti-doping Yasasını ve Sporda Anti-doping başlıklı Kopenhag Deklarasyonunu,

Elit sporcuların gençlik üzerinde oluşturduğu etkiyi,

Doping tespitini geliştirme hedeflerine uygun olarak araştırmaların yürütülmesi, geliştirilmesi ve tedbir stratejilerinin en etkin hale gelmesi için doping kullanmayı etkileyen faktörlerin iyi anlaşılmasının gerekliliğini,

Dopingi önlemede, sporcuların süregelen eğitimi, sporcu destek personeli ve toplumun büyük kesiminin oynadığı önemli rolü,

Anti-doping programlarının uygulanması için Taraf Devletlerin kapasitelerinin oluşturulmasına duyulan ihtiyacı,

Spordan sorumlu yerel yetkililer ve kamu kuruluşlarının, spor müsabakalarında sporcu sağlığını koruma, fair-play prensiplerine dayanarak doğru uygulamalar ile sporda dopingi önleme ve mücadele etme konularında büyük sorumlulukları olduğunu,

Bu amaçla yetkililerin ve kurumların ortak çalışmalarının şart olduğunu ve her seviyede bağımsızlık ve şeffaflığın sağlanması gerektiğini,

Sporda dopingin yok edilmesi için amaçlanan işbirlikçi hareketin güçlendirilmesini,

Sporda dopingin önlenmesinin, anti-doping standartlarının ve uygulamalarının ulusal / uluslararası düzeyde sürekli uyumuna bağlı olduğunu,

Göz önünde bulundurarak, 19 Ekim 2005 tarihinde bu Sözleşmeyi onaylamıştır.

I.Kapsam

Madde 1 – Sözleşmenin Amacı

Bu Sözleşmenin amacı, UNESCO'nun beden eğitimi ve spor alanında faaliyetlerinin program ve stratejisi çerçevesinde, sporda dopingin yok edilmesine yönelik dopingle mücadeleyle ve önlenmesine katkı sağlamaktır.

Madde 2 – Tanımlar

Bu tanımlar Dünya Anti-doping Yasası metni çerçevesinde yorumlanmalıdır. Ancak, uyuşmazlık durumunda Sözleşme Şartları geçerli olacaktır.

Bu Sözleşmenin amaçları doğrultusunda;

1. "Akredite doping kontrol laboratuvarları", Dünya Anti-doping Ajansı tarafından akredite edilmiş laboratuvarlar anlamına gelir.
2. "Anti-doping Kuruluşu", doping kontrolü sürecinin herhangi bir aşamasının uygulanmasından sorumlu birimdir. Buna örneğin, Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Uluslararası Paralimpik Komite ve kendi müsabakalarında test uygulayan diğer büyük müsabaka organizasyonları ile Dünya Anti-doping Ajansı, uluslararası federasyonlar ve ulusal doping kuruluşları dahildir.
3. Sporda "Anti-doping kural ihlali", aşağıdakilerden biri yada bir kaç anlamına gelir:
  - a. sporcunun vücut numunesinde yasaklı madde, metaboliti yada belirleyicisinin bulunması;
  - b. yasaklı madde veya yasaklı yöntem kullanmak yada kullanmaya teşebbüs etmek;
  - c. mevcut anti-doping kuralları uyarınca şahsına tebliğ edildikten sonra numune vermeyi, herhangi haklı bir gerekçe göstermeksizin reddetme yada numune vermekten kaçma;
  - d. sporcunun bulunduğu yerin bilgilerini vermeme yada makul kurallara dayalı olarak deklere edilmiş testlere girmeme gibi durumlar dahil üzere, sporcunun yarışma dışı testine ilişkin uygulamadaki gerekliliklerin yerine getirilmemesi;
  - e. doping kontrolünün herhangi bir bölümüne müdahale etme yada müdahaleye teşebbüs etme

- f. yasaklı madde yada yöntem bulundurma;
  - g. herhangi yasaklı yöntem yada maddeyi alıp verme;
  - h. herhangi bir sporcuya yasaklı madde uygulama yada uygulamaya çalışma, destekleme, teşvik etme, yardım etme, suçu örtbas etme yada anti-doping kural ihlali veya teşebbüsü içeren diğer tüm suç ortaklığı.
4. "Sporcu", doping kontrolü amacı doğrultusunda, Taraf Devletlerce kabul edilmiş ve her bir ulusal anti-doping kuruluşu tarafından tanımlandığı şekli ile ulusal yada uluslararası düzeyde herhangi bir müsabakaya katılmış olan kişi veya Taraf Devletlerce kabul edilen daha düşük düzeydeki bir spor müsabakası yada faaliyetine katılan kişidir. Eğitim amaçlı programlar için "sporcu" kendi spor kurumu denetiminde bir spor faaliyetine katılan kişi anlamına gelir.
  5. "Sporcu destek personeli", sporcunun yanında sporcuyu yarışmaya hazırlayan yada onunla yarışmaya katılan herhangi antrenör, idareci, temsilci, takım personeli, resmi görevli, tıbbi yada para medikal personel anlamına gelir.
  6. "Yasa" Dünya Anti-doping Ajansı tarafından 5 Mart 2003 tarihinde Kopenhag'da onaylanan ve bu Sözleşmenin Ek-1'i (Annex-1) olan Dünya Anti-doping Yasası'dır.
  7. "Yarışma" tek bir yarış, maç yada oyundur.
  8. "Doping kontrolü", test dağıtım planı, numune alımı, numunenin korunması, laboratuvar analizi , sonuç çıkarma, duruşmalar ve itirazlar sürecidir.
  9. "Sporda doping", anti-doping kural ihlalinin ortaya çıkmasıdır.
  10. "Tam yetkili doping kontrol ekipleri", ulusal ve uluslararası anti-doping kuruluşları yetkisinde çalışan doping kontrol ekipleridir.
  11. "Yarışma-içi" test, yarışma-içi ve yarışma-dışı testleri ayırt etmek amacı ile kullanılır. Aksi şart koşulmadığı sürece, uluslararası federasyonun yada diğer ilgili anti-doping kuruluşunun kuralları doğrultusunda yapılır, belirli bir yarışmada bir sporcunun seçilerek teste alınmasıdır.

12. "Laboratuvarlar için Uluslararası Standartlar", bu Sözleşmenin İlave-2 (Appendix-2) bölümünde açıklanan standartlardır.
13. "Test için Uluslararası Standartlar", bu Sözleşmenin İlave-3 (Appendix-3) bölümünde açıklanan standartlardır.
14. "Önceden bildirilmeksizin" , sporcuya önceden bildirilmeden yapılan doping kontrolü şeklindedir. Doping kontrolüne alınacağı bildirildikten itibaren numune alımı işlemi sona erene kadar sporcuya bir refakatçi eşlik eder.
15. "Olimpik Hareket", Olimpik Antlaşma tarafından yönlendirilmeyi kabul eden, Uluslararası Olimpik Komitenin yetkisini tanıyan ve Uluslararası Olimpik Komite tarafından tanınan tüm kurum ve kuruluşların yanı sıra, Olimpik Oyunlar programındaki uluslararası spor federasyonları, Milli Olimpiyat Komiteleri, Olimpik Oyunlar Organizasyon Komiteleri, sporcular, hakemler, federasyonlar ve kulüplerdir.
16. "Yarışma-dışı", yarışma esnasında gerçekleştirilmeyen tüm kontrolleri kapsar.
17. "Yasaklı Liste", bu Sözleşmenin Ek-1'inde (Annex-1) bulunur ve yasaklı madde ve yöntemleri gösterir.
18. "Yasaklı yöntem", bu Sözleşmenin Ek-1'inde (Annex-1) yer alan yasaklı listede açıklanan herhangi yöntem anlamına gelir.
19. "Yasaklı madde", Sözleşmenin Ek-1'inde (Annex-1) yer alan yasaklı listede açıklanan herhangi madde anlamına gelir.
20. "Spor Kurumu", bir yada daha fazla spor branşını yöneten birim olarak hizmet veren kuruma denir.
21. "Tedavi amaçlı kullanım ayrıcalığı izni vermek için standartlar", bu Sözleşmenin Ek-2 (Annex-2) bölümünde açıklanan standartlardır.
22. "Test etme", doping kontrol sürecinin aşamalarıdır. Buna, testin dağıtımı, planlaması, numune alımı, numune muhafazası ve numunenin laboratuvara transferi dahildir.

23. "Tedavi amaçlı kullanım ayrıcalığı", tedavi amaçlı kullanım ayrıcalığı verme standartlarına uygun olarak verilmiş ayrıcalıktır.
24. "Kullanım", herhangi bir yasaklı madde veya metodun uygulanması, yutulması, enjekte edilmesi yada tüketilmesi anlamına gelir.
25. "Dünya Anti-doping Ajansı" (WADA), 10 Kasım 1999'da İsviçre kanunlarına göre kurulmuş olan bir kuruluştur.

Madde 3 – Sözleşmenin amaçlarına ulaşmayı sağlayacak araçlar

Sözleşmenin amacına ulaşmasını sağlamak için Taraf Devletler aşağıdakileri üstlenirler:

- a. Ulusal ve uluslararası düzeyde Yasa'nın prensiplerine uygun tedbirleri onaylamak;
- b. Sporcu ve spor etiğini korumak ve araştırma sonuçlarını paylaşmak adına her türlü uluslararası işbirliğini teşvik etmek;
- c. Sporda dopinge karşı mücadelede, özellikle Dünya Anti-doping Ajansı ile beraber, Taraf Devletler ve önde gelen kurumlar arasında uluslararası işbirliğinin gelişmesini desteklemek

Madde 4 – Sözleşme ile Yasa Arasındaki Bağlantı

1. Sporda doping ile mücadelede ulusal ve uluslararası düzeyde uygulamanın koordine edilmesi için, Taraf Devletler, Sözleşmenin 5. maddesinin mümkün kıldığı tedbirlere temel oluşturan Yasa'nın prensiplerini benimsemelidirler. Sözleşmenin hiçbir maddesi, Taraf Devletlerin Yasa'ya uygun olarak ek tedbirler uygulamasını engellemez.
2. Yasa ve İlave (Appendices) 2 ve 3'ün son versiyonları, bilgilendirme amaçlı olarak yeniden düzenlenmiştir ve Sözleşmenin tamamlayıcı unsurları değildirler. Bu tür ilaveler (Appendices), Taraf Devletler için uluslararası hukuk altında bağlayıcı zorunluluklar yaratmazlar.

3. Ekler (Annexes) , bu Sözleşmenin tamamlayıcı unsurlarıdır.

Madde 5 – Sözleşmenin amacına ulaşmasını sağlamak için tedbirler

Her Taraf Devlet, bu Sözleşmeye dahil olan zorunluluklara bağlı kalır iken, gerekli tedbirleri uygulama sorumluluğunu da üstlenir. Bu tedbirler, yasalar, kurallar, politikalar yada idari uygulamaları içerir.

Madde 6 - Diğer uluslararası araçlar ile bağlantılar

Bu Sözleşme, Sözleşmenin amaçlarına uygun olmak kaydıyla, Taraf Devletlerin önceden imzalamış oldukları diğer anlaşmalardan dolayı ortaya çıkan hak ve zorunluluklarını değiştirmez. Bu durum, Taraf Devletlerin bu Sözleşme altındaki zorunluluklarından doğan hak veya performanslarını kullanmalarını da engellemez.

II. Ulusal düzeyde anti-doping faaliyetleri

Madde 7 - İç Koordinasyon

Taraf Devletler, mevcut Sözleşmenin uygulanmasını özellikle iç koordinasyon yoluyla garanti edeceklerdir. Bu Sözleşme altındaki zorunlulukları karşılamak üzere Taraf Devletler, spor yetkilileri ve kurumlarının yanı sıra anti-doping kuruluşlarına da itimat edebilirler.

Madde 8 – Sporda yasaklı madde veya yöntemlerin edinimini ve kullanımını kısıtlama

1. Taraf Devletler, “tedavi amaçlı kullanım ayrıcalığı”na dayalı kullanım hariç, yasaklı madde ve yöntemlerin sporcular tarafından edinimini ve kullanımını engellemek için mümkün olan tedbirleri almalıdırlar. Bunlar, yasaklı madde / yöntemin sporcuya ulaştırılması ve sporcuya ulaşana kadar üretimi, dolaşımı, ithalatı, dağıtımı ve satışını engelleyen tedbirlerdir.
2. Taraf Devletler, uygun görüldüğünde, “tedavi amaçlı kullanım ayrıcalığı”na dayalı kullanım hariç, sporcuların yasaklı madde veya yöntemleri bulundurma ve kullanmalarını engelleyecek tedbirleri almaları için yasalar dahilinde ilgili birimleri teşvik edeceklerdir.

3. Bu Sözleşme uyarınca alınmış olan hiçbir tedbir, normalde sporda yasak yada kontrollü madde ve yöntemlerin yasal amaçlar için kullanılmasını engellemez.

Madde 9 – Sporcu destek personeline karşı alınan tedbirler

Taraf Devletler, anti-doping kural ihlali yapan yada sporda doping ile bağlantılı herhangi bir suç işleyen sporcu destek personeline verilen cezalar yada yaptırımlar dahil, tüm tedbirleri uygulamak için spor kurumları ve anti-doping kuruluşlarını teşvik etmeli yada tedbirler almalıdır.

Madde 10 – Gıda Takviyeleri

Taraf Devletler, mümkün olduğu kadar, gıda takviyelerinin üretici ve dağıtıcılarını, bu gıdaların üretimi ve dağıtımında en iyi uygulamaları icra etmeleri için teşvik ederler. Buna, maddelerin analitik oluşumu ve nitelik garantisini hususunda bilgilendirme dahildir.

Madde 11 - Mali tedbirler

Taraf Devletler, uygun/gerekli görüldüğünde;

- a. tüm spor branşlarını, ulusal test programı ile desteklemek için ilgili bütçelerinden fon sağlarlar, yada spor kurumları veya anti-doping kuruluşlarına doping kontrollerini finanse etmek hususunda direk katkı veya teşvik sağlarlar yada bu kurum / kuruluşlara verilen katkı veya teşvik miktarlarını belirlerken, bu tür kontrollerin masraflarını da göz önüne almak kaydıyla destek sağlarlar;
- b. anti-doping kural ihlali sonucunda men edilmiş ferdi sporcu yada sporcu destek personelinin, men edilmiş oldukları süre boyunca, spor bağlantılı mali destekten de men edilmeleri için gerekli adımları atarlar;
- c. Yasa'ya uymayan veya Yasa'ya uygun olarak onaylanmış anti-doping uygulamalarına uymayan herhangi bir spor kurumu yada anti-doping kuruluşunu, spor bağlantılı bir kısım yada tüm mali destekten mahrum ederler.

Madde 12 – Doping kontrolünü kolaylařtıran tedbirler

Taraf Devletler, uygun/gerekli görüldüğünde;

- a. spor kurumları ve anti-doping kuruluşlarını kendi yetkilerindeki doping kontrollerini Yasa'ya uygun olarak yapmaları için teşvik eder, kolaylık sağlarlar. Bu kontrollere, habersiz, yarışma dışı ve yarışma içi kontroller dahildir;
- b. başka ülkelerden tam yetkili doping kontrol ekipleri tarafından üyelerinin test edilebilmelerini sağlayacak anlaşmaların, spor kurumları ve anti-doping kuruluşları tarafından müzakere edilmelerini teşvik eder ve kolaylaştırır;
- c. spor kurumları ve anti-doping kuruluşlarının, kendi yetkilerinde doping kontrol analizi yapmak amacıyla, akredite bir doping kontrol laboratuvarı olanağı sağlamalarına destek olurlar.

III. Uluslararası İşbirliği

Madde 13 – Spor kurumları ve anti-doping kuruluşları arasında işbirliği

Taraf Devletler, bu Sözleşmenin amacına uluslararası düzeyde ulaşılması için, kendi yada diğer Taraf Devletlerin yetkilerinde anti-doping kuruluşları, yerel yetkililer ve spor kurumları arasında işbirliğini teşvik edeceklerdir.

Madde 14 – Dünya Anti-doping Ajansının misyonunu destekleme

Taraf Devletler, dopinge karşı uluslararası mücadelede, Dünya Anti-doping Ajansının önemli misyonunu desteklerler.

Madde 15 - Dünya Anti-doping Ajansının eşit fon dağıtımı

Taraf Devletler, yerel yetkililer ve Olimpik Hareket tarafından oluşturulan Dünya Anti-doping Ajansının onaylı yıllık esas / çekirdek bütçesinin eşit dağılım prensibini desteklerler.

Madde 16 – Doping kontrolünde uluslararası işbirliği

Sporda dopinge karşı mücadelenin, yalnızca sporcuların habersiz test edilmesi ve analiz için zamanında laboratuarlara gönderilmesi ile mümkün olabileceğinin farkına varan Taraf Devletler, uygun/gerekli görüldüğünde ve iç hukuk ve prosedürlerine uyuyorsa:

- a. Yasa'ya ve ilgili ev sahibi ülke yasalarına uygun şekilde davranarak, kendi sınırlarında yada dışarıda, sporcuları üzerinde yarışma içi veya yarışma dışı test yapılması konusunda WADA ve anti-doping kuruluşlarının görevlerini rahatlatacaklardır;
- b. doping kontrolü faaliyetlerini yürütürken, tam yetkili doping kontrol ekiplerinin bir ülkeden diğerine geçişte zamanında hareket etmelerini kolaylaştıracaklardır;
- c. numunelerin, ülkeler arası zamanında yüklenmesi yada taşınmasında güvenlik ve bütünlüğün sağlanması için işbirliği yapacaklardır;
- d. çeşitli anti-doping kuruluşları tarafından yürütülen doping kontrollerini uluslararası işbirliği içinde destekleyeceklerdir ve bu bağlamda WADA ile işbirliği içinde olacaklardır;
- e. kendi ve diğer Taraf Devletlerin yasaları doğrultusunda, doping kontrolü laboratuvarları arasında işbirliğini güçlendireceklerdir. Özellikle, akredite doping kontrol laboratuvarlarına sahip Taraf Devletler kendi yetkilerinde, talep geldiği takdirde, diğer Taraf Devletleri, laboratuvarlarını açmak üzere deneyim, beceri ve teknik açıdan desteklemelidirler;
- f. Yasa'ya uygun olarak, belirli anti-doping kuruluşları arasında karşılıklı test düzenlemelerini teşvik edecek ve destekleyeceklerdir;
- g. tüm anti-doping kuruluşlarının Yasa'ya uygun olarak uyguladıkları, spor cezaları dahil, doping kontrolü prosedürleri ve test sonuçları değerlendirmesini ortak olarak tanıyacaklardır.

Madde 17 – Gönüllü Katılım Fonu

1. Bundan sonra “Gönüllü Katılım Fonu” olarak bahsi geçecek olan “Sporda dopingin yok edilmesi için kullanılacak fon” kurulmuştur. Gönüllü Katılım Fonu, UNESCO mali kuralları uyarınca oluşturulan yardım fonlarını içerecektir. Taraf Devletler ve diğer tüm payı olanlar tarafından yapılan katkılar gönüllü olacaktır.
2. “Gönüllü Katılım Fonu” nun kaynakları aşağıdakileri kapsayacaktır:
  - a. Taraf Devletlerce yapılan katkılar
  - b. aşağıdakiler tarafından yapılan katkılar, hediyeler, miraslar:
    - (i) diğer Devletler;
    - (ii) Birleşmiş Milletler sistemi içindeki organizasyon ve programlar, özellikle Birleşmiş Milletler Gelişim Programı, ve diğer uluslararası organizasyonlar;
    - (iii) kamu yada özel kuruluşlar, bireyler;
  - c. Gönüllü Katılım Fonunun kaynaklarından elde edilecek tüm vadesi gelmiş faizler;
  - d. Gönüllü Katılım Fonunun yararına organize edilmiş müsabakalardan elde edilen hasılat ve tahsilattan sağlanan fon;
  - e. Taraflar Kongresinde hazırlanarak kaleme alınacak Gönüllü Katılım Fonu yönetmeliği dahilindeki diğer kaynaklar.
3. Taraf Devletlerin Gönüllü Katılım Fonuna yaptıkları katkılar, Taraf Devletlerin Dünya Anti-doping Ajansının yıllık bütçesine ödedikleri payın yerine geçmeyecektir.

Madde 18 - Gönüllü Katılım Fonunun idaresi ve kullanımı

Gönüllü Katılım Fonunun kaynakları, Taraflar Kongresinde onaylanmış olan faaliyetleri finanse etmek üzere Taraflar Kongresi tarafından tahsis edilir. Özellikle, Taraf Devletlerin Sözleşme şartlarına ve WADA'nın amaçlarına uygun

olarak anti-doping programlarının desteklenmesi ve Sözleşmenin işlevsel giderlerinin karşılanması amacı ile kullanılacaktır. Gönüllü Katılım Fonuna yapılan katkılara hiçbir politik, ekonomik yada benzeri şartlar yüklenemez.

IV. Eğitim ve öğretim

Madde 19 – Genel eğitim ve öğretim prensipleri

1. Taraf Devletler, anti-doping konusunda eğitim ve öğretim programlarını destekleme, planlama ve uygulama sorumluluğunu kendi imkanları doğrultusunda üstleneceklerdir. Genel olarak spor camiası için bu programlar aşağıdaki konularda güncel ve doğru bilgileri sağlamalıdır:

a. dopingin sporun etik değerlerine zararı

b. dopingin yaratacağı sağlık sorunları

2. Sporcu ve sporcu destek personeli için, özellikle ön eğitim, eğitim ve öğretim programlarında yukarıdakilere ek olarak, aşağıdaki konularda güncel ve doğru bilgileri sağlamalıdır:

a. doping kontrol prosedürleri;

b. anti-doping konusunda sporcunun hak ve sorumlulukları. Bunlara, Yasa'ya dair bilgiler, ilgili spor dallarının anti-doping politikaları, anti-doping kuruluşları ve anti-doping kural ihlali yapmanın muhtemel sonuçları dahildir;

c. yasaklı madde ve yöntemlerin listesi ile tedavi amaçlı kullanım ayrıcalıkları;

d. gıda takviyeleri.

Madde 20 – Profesyonel davranış kuralları

Taraf Devletler, ilgili ehil profesyonel federasyon/birlik ve kurumları, Yasa'ya uygun olarak, sporda anti-dopingle bağlantılı etik, başarılı uygulamalar ve uygun davranış kurallarının oluşturulması ve yürütülmesi konularında teşvik edeceklerdir.

Madde 21 – Sporcuların ve sporcu destek personelinin dahil edilmesi

Taraf Devletler, kendi imkanları dahilinde, sporcuların ve sporcu destek personelinin, spor ve diğer ilgili kuruluşların anti-doping çalışmalarına aktif katılımlarını destekleyecekler ve spor kurumlarını da kendi yetkilerinde aynısını yapmaya teşvik edeceklerdir.

Madde 22 – Spor kurumları ve anti-doping konusunda sürekli eğitim ve öğretim

Taraf Devletler, madde 19’da açıklanan konular dahilinde, sporcuları ve sporcu destek personelinin, sürekli eğitim ve öğretime almaları hususunda spor kurumları ve anti-doping kuruluşlarını teşvik edeceklerdir.

Madde 23 – Eğitim ve öğretimde işbirliği

Taraf Devletler işbirliği içinde olacaklar ve etkin anti-doping programları konusunda birbirleri ve ilgili kurumlar ile, uygun/gerekli görüldüğünde, bilgi, deneyim ve tecrübelerini paylaşacaklardır.

V . Araştırma

Madde 24 – Anti-doping konusunda araştırmanın teşviki

Taraf Devletler, kendi imkanları doğrultusunda, spor kurumları ve diğer ilgili kurumlarla işbirliği içinde aşağıdaki konularda anti-doping araştırmalarını teşvik ederek geliştirme sorumluluğunu üstlenirler:

- a. önleme, yöntem tespiti, davranış ve sosyal yönleri, dopingin yaratacağı sağlık sorunları;
- b. kişinin karakterini de göz önüne alarak, bilime dayalı psikolojik ve fizyolojik eğitim programları planlamak üzere yöntem ve araçlar;
- c. bilimsel gelişmelerin sonucunda ortaya çıkan tüm madde ve yöntemlerin kullanımı.

Madde 25 – Anti-doping araştırmasının doğası

Madde 24’de açıklandığı üzere, bir anti-doping araştırması geliştirirken, Taraf Devletler aşağıdakileri garantilerler:

- a. araştırma, uluslararası kabul gören etik uygulamalara uymalıdır;
- b. araştırma, sporculara yasaklı madde ve yöntem tatbik edilmesini önlemelidir;
- c. araştırma ancak, anti-doping araştırması sonuçlarının kötüye kullanımını yada doping uygulamak üzere kullanımını engelleyecek yeterli tedbirler alındığı takdirde üstlenilmelidir.

Madde 26 – Anti-doping araştırması sonuçlarının paylaşılması

Ulusal ve uluslararası hukuka uygun olarak Taraf Devletler, uygun/gerekli görüldüğünde, anti-doping araştırma sonuçlarını diğer Taraf Devletler ve WADA ile paylaşacaklardır.

Madde 27 – Spor bilimi araştırması

Taraf Devletler:

- a. bilimsel ve tıbbi kurumların, Yasa'nın prensiplerine uygun olarak spor bilimi araştırması yapmalarını teşvik ederler;
- b. spor kurumları ve sporcu destek personelinin, kendi yetkilerinde, Yasa'ya uygun olarak spor bilimi araştırmalarını uygulamaları için teşvik ederler.

VI. Sözleşmenin uygulanmasının takibi

Madde 28 – Taraflar Kongresi

1. Bu sözleşme ile Taraflar kongresi oluşturulmuştur. Taraflar Kongresi, bu Sözleşmenin idari birimi olacaktır.
2. Taraflar Kongresi iki yılda bir olağan oturumunda toplanacaktır. Karar verildiği takdirde yada Taraf Devletlerin üçte birinin talebi ile olağanüstü toplanabilir.
3. Her Taraf Devletin Taraflar Kongresinde 1 oy hakkı olacaktır.
4. Taraflar Kongresinin kendi Prosedür Kuralları olacaktır.

Madde 29 – Taraflar Kongresinin danışma kurulu ve gözlemcileri

Dünya Anti-doping Ajansı, Taraflar Kongresine danışma kurulu olarak davet edilecektir. Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Uluslararası Paralimpik Komite, Avrupa Konseyi ve Beden Eğitimi ve Spor Hükümetler arası Komitesi (CIGEPS) gözlemci olarak davet edileceklerdir. Taraflar kongresi, diğer ilgili organizasyonları da gözlemci olarak davet edebilir.

Madde 30 – Taraflar Kongresinin görevleri

1. Sözleşmenin diğer şartlarında açıklananların yanı sıra, Taraflar Kongresinin görevleri aşağıdaki şekilde olacaktır:

a. Sözleşmenin amaçlarına katkı sağlamak;

b. Dünya Anti-doping Ajansı ile ilişkileri tartışmak ve Ajansın yıllık çekirdek bütçesine fon sağlama mekanizması üzerinde çalışmak. Taraf olmayan devletler de tartışmaya davet edilebilirler;

c. Madde 18 uyarınca, Gönüllü Katılım Fonu kaynaklarının kullanımına ilişkin bir planı onaylamak;

d. Taraf Devletlerin, madde 31 uyarınca sunmuş oldukları raporları incelemek;

e. Madde 31 uyarınca, anti-doping sisteminin geliştirilmesi konusunda Sözleşmeye uyulup uyulmadığının takibini düzenli olarak incelemek. Madde 31'in ötesine geçen her türlü gözlem mekanizması yada tedbir, madde 17'de açıklandığı şekliyle Gönüllü Katılım Fonu kanalından mali olarak desteklenecektir;

f. Sözleşmedeki taslak değişiklikleri onaylanmak üzere incelemek;

g. Sözleşme'nin 34.maddesi uyarınca, Dünya Anti-doping Ajansı tarafından onaylanan Yasaklı Liste ve Tedavi Amaçlı Kullanım Ayrıcalığı verme hususundaki değişiklikleri onay için incelemek;

h. Bu Sözleşme çerçevesinde, Taraf Devletler ve Dünya Anti-doping Ajansı arasındaki işbirliğini tanımlamak ve yürümesini sağlamak;

i. Her oturumunda, Dünya Anti-doping Ajansından, Yasa'nın uygulanmasına ilişkin incelenmesi üzere rapor istemek;

2. Taraflar Kongresi, görevlerini icra ederken, diğer hükümetler arası birimler ile işbirliği içine girebilir.

Madde 31 – Taraflar Kongresine sunulan ulusal raporlar

Taraf Devletler, her iki yılda bir Taraflar Kongresine, Sekreteryaya aracılığı ile UNESCO'nun resmi dillerinden birini kullanarak, bu Sözleşmenin şartlarına uymak amacı ile kendileri tarafından alınmış olan ilgili tedbirler hakkında tüm bilgileri vereceklerdir.

Madde 32 - Taraflar Kongresi Sekreteryası

1. Taraflar Kongresi Sekreteryası, UNESCO Genel Direktörü tarafından kurulacak / teçhiz edilecektir.

2. Taraflar Kongresinin talebi üzerine UNESCO Genel Direktörü, Taraflar Kongresince karar verildiği şekilde Dünya Anti-doping Ajansı hizmetlerini mümkün olan en yaygın şekilde kullanacaktır.

3. Sözleşmeye ilişkin hizmet giderleri için UNESCO bütçesinden fon sağlanacaktır. Bu fon, uygun düzeyde mevcut kaynaklar, madde 17 altında bahsi geçen Gönüllü Katılım Fonu yada iki yılda bir belirlenecek şekilde her ikisinden de sağlanacaktır. Sekreteryaya için bütçeden ayrılan fon minimal düzeyde olacaktır. Yeterince anlaşılması gereken bir durum vardır ki; o da, Sözleşmeyi desteklemek için bağışta bulunulmalıdır.

4. Sekreteryaya, Taraflar Kongresinin dokümantasyonunu hazırlamanın yanı sıra, toplantıların taslak gündemini hazırlayacak ve kararların uygulanmasını garantileyecektir.

Madde 33 – Değişiklikler

1. Her Taraf Devlet, yazılı olarak UNESCO Genel Direktörüne başvurarak, bu Sözleşmeye dair değişiklikler yapılmasını talep edebilir. Genel Direktör, bu talebi tüm Taraf Devletlere iletir. Talebin iletildiği tarihten itibaren 6 ay içinde Taraf Devletlerin en az yarısı onayını verirse, Genel Direktör, bu talebi Taraflar Kongresinin bir sonraki oturumunda gündeme getirir.

2. Değişiklikler, Taraflar Kongresinde mevcut Taraf Devletlerin üçte ikilik oy çoğunluğu ile kabul edilir.

3. Sözleşmeye dair değişiklikler kabul edildikten sonra, tasvip, onay, tasdik veya kabul edilmesi üzere Taraf Devletlere gönderilir.

4. Anlaşmayı tasvip eden, onaylayan, tasdik eden yada kabul eden Taraf Devletler için bu Sözleşmeye ilişkin değişiklikler, Taraf Devletlerin üçte ikisi tarafından, bu maddenin 3. paragrafında bahsi geçen belgelerin tevdi edilmesinden 3 ay sonra yürürlüğe girecektir. Böylece, bir değişikliği tasvip eden, onaylayan, tasdik eden yada kabul eden her Taraf Devlet için söz konusu değişiklik, Taraf Devlet'in tasvip, onay, tasdik yada kabul belgesini tevdi etmesinden 3 ay sonra yürürlüğe girecektir.

5. Bu maddenin 4. paragrafı uyarınca değişikliklerin yürürlüğe girmesinden sonra bu Sözleşmeye taraf olan bir Devlet, farklı bir niyeti olduğunu ifade etmediği sürece:

a. Değişiklik yapılmış şekli ile Sözleşmeye taraf olur

b. Değişiklikleri kabul etmemiş herhangi bir Taraf Devlet gibi değişmemiş Sözleşmeye taraf olur.

Madde 34 – Sözleşme Ek'ine (Annex) ilişkin özel değişiklik prosedürü

1. Eğer Dünya Anti-doping Ajansı, Yasaklı Listeyi yada Tedavi Amaçlı Kullanım Ayrıcalığı verme standartlarını değiştirirse, UNESCO Genel Direktörüne yazılı olarak bu değişiklikleri bildirir. Genel Direktör bu değişiklikleri, Sözleşmenin ilgili Ek'i (Annex) için önerilen teklifler olarak Taraf Devletlere derhal bildirir. Ek'e (Annex) ilişkin değişiklikler, ya Taraflar Kongresinin bir oturumunda yada yazılı istişare ile onaylanacaktır.

2. Taraf Devletler, ya yazılı istişare durumunda teklif edilen değişikliğe Genel Direktörün bildirisinden sonra 45 gün içinde yine yazılı olarak itirazda bulunurlar yada Taraflar Kongresi oturumunda itirazda bulunurlar. Eğer Taraf Devletlerin üçte ikisi itirazda bulunmazsa, teklif edilen değişiklik Taraf Devletlerce kabul edilmiş farz edilir.

3. Taraflar Kongresince onaylanmış olan değişiklikler, Taraf Devletlere Genel Direktör tarafından bildirilir. Herhangi bir Taraf Devlet bildiriden itibaren 45 gün içinde Genel Direktöre bu değişiklikleri onaylamadığını iletmemişse, değişiklikler 45 gün sonra yürürlüğe girer.

4. Genel Direktöre, onaylanan değişikliği kabul etmediğini bildirmiş olan bir Taraf Devlet, önceki paragraflara istinaden EK'in (Annex) değişmemiş haline bağlı kalır.

VII. Nihai şartlar / maddeler

Madde 35 – Federal yada üniter olmayan anayasal sistemler

Federal yada üniter olmayan anayasal sisteme sahip Taraf Devletler için aşığıdaki şartlar geçerli olacaktır:

a. bu Sözleşmenin şartları uyarınca, federal yada merkezi teşrii kuvvetin yasal yetkindeki uygulamalar ile federal yada merkezi hükümetin zorunlulukları, federal olmayan Taraf Devletlerinki ile aynı olacaktır;

b. bu Sözleşmenin şartları uyarınca, Federasyon tarafından anayasal sistemde yasal tedbirler almaları zorunlu kılınmayan özel statüye tabi Devlet, vilayet, eyalet yada kantonların yetkindeki uygulamalar için Federal hükümet, bu Devlet, vilayet, eyalet yada kantonların yetkili otoritelerini, bahsi geçen şartları tavsiye kararları şeklinde onaylamaları üzere bilgilendirir.

Madde 36 – Tasvip, Onay, Tasdik yada Kabul

Bu Sözleşme, UNESCO Üye Devletleri tarafından ilgili yasal prosedürleri uyarınca, tasvip edilecek, onaylanacak, tasdik edilecek yada kabul edilecektir. Tasvip, onay, tasdik yada kabul belgeleri, UNESCO Genel Direktörüne tevdi edilecektir.

Madde 37 – Yürürlüğe koyma

1. Bu Sözleşme, otuzuncu tasvip, onay, tasdik yada kabul belgesinin tevdi edilme tarihinden 30 gün geçtikten sonra müteakip ayın ilk günü yürürlüğe girer.

2. Kendisini bağlayacak onayı veren herhangi bir Devlet için Sözleşme, tasvip, onay, tasdik yada kabul belgesinin tevdi edilme tarihinden 30 gün geçtikten sonra müteakip ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde – 38 Sözleşmenin bölgesel yayılması

1. Tasvip, onay, tasdik yada kabul belgesini tevdi ederken her Devlet, uluslararası ilişkilerinden sorumlu oldukları bölge yada bölgeleri belirlerler ve hangi bölgede Sözleşmenin uygulanacağını açıklarlar.

2. Herhangi bir Taraf Devlet, ileriki bir tarihte, UNESCO'ya bir deklarasyon sunarak, bu Sözleşmenin uygulanacağı diğer bölgeleri belirtebilir. Bu bölgeye ilişkin olarak Sözleşme, deklarasyonun tevdi edilen kişinin belgeyi alım tarihinin üzerinden 30 gün geçmesinden sonra müteakip ayın ilk günü yürürlüğe girer.

3. Yukarıdaki iki paragrafa istinaden verilen tüm deklarasyonlar, ilgili deklarasyonda belirtilen bölge hususunda, UNESCO'ya sunulan bir bildiri ile geri çekilebilir. Bu tür bir geri çekme, bildirin tevdi edilen kişinin belgeyi alım tarihinin üzerinden 30 gün geçmesinden sonra müteakip ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde 39 – Reddetmeler/ çekilmeler

Her Taraf Devlet, bu Sözleşmenin feshini ihbar edebilir. Fesih ihbarı, UNESCO Genel Direktörüne yazılı olarak tevdi edilecektir. Çekilme, ihbar belgesinin alınmasının ardından 6 ay geçtikten sonra müteakip ayın ilk günü yürürlüğe girer. Çekilme yürürlüğe girene kadar Taraf Devlet mali zorunluluklarını yerine getirmeye devam etmelidir.

Madde 40 – Tevdi edilen kişi

UNESCO Genel Direktörü, bu Sözleşmenin ve muhtemel değişikliklerinin tevdi edilen kişisi olacaktır. Tevdi edilen kişi olarak, UNESCO Genel Direktörü bu Sözleşmenin Taraf Devletlerini ve Organizasyonun diğer Üye Devletlerini aşağıdakiler hususunda bilgilendirir:

a. herhangi tasvip, onay, tasdik veya kabul belgesinin tevdi edilmesi;

b. madde 37 uyarınca bu Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihi;

c. madde 31'in şartlarına uygun olarak hazırlanan raporlar;

d. madde 33 ve 34 uyarınca Sözleşme yada Ek'ine (Annex) dair herhangi bir değişiklik ve değişikliğin yürürlüğe girme tarihi;

e. madde 38 uyarınca herhangi bir deklarasyon yada bildiri ;

f. madde 39 uyarınca yapılan herhangi bir ihbar ve hangi tarihte yürürlüğe gireceği;

g. Sözleşmeye dair herhangi diğer eylem, bildiri veya ileti.

Madde 41 – Kayıt

Birleşmiş Milletler Antlaşması madde 102'ye uygun olarak, bu Sözleşme UNESCO Genel Direktörünün talebi ile Birleşmiş Milletler Sekreteryasına kayıt edilecektir.

Madde 42 – Metinlerin orijinalliği

1. Ekleri (Annexes) dahil bu Sözleşme, Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde yazılmıştır. Altı metin de eşit derecede orijinaldir.

2. Bu Sözleşmenin ilaveleri (Appendices) de Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde yazılmıştır.

Madde 43 - Sınırlayıcı şartlar

Mevcut Sözleşmenin amaç ve hedeflerine uymayan hiçbir sınırlayıcı şarta izin verilmeyecektir.

EK I :
YASAKLILAR LİSTESİ

(Her yıl yenilendiği için geçerli olan listeye ilgili yılın adıyla ayrıca yer verilecektir.)

EK II :
TEDAVİ AMAÇLI KULLANIM İSTİSNASI VERMEK İÇİN STANDARTLAR
(WADA Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası Uluslararası Standart'ları
belgesinden alıntıdır ve 01.01.2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir.)

4.0 Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası Onayına İlişkin Ölçütler

Bir Sporcu'ya, Yasaklılar Listesi'nde belirtilen Yasaklı Madde veya Yasaklı Yöntem'leri kullanması amacıyla Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası (TAKİ) onayı verilebilir. TAKİ başvurusu, bir Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası Komitesi (TAKİK) tarafından incelenir. TAKİK Dopingle Mücadele Komisyonu tarafından atanır.

4.1, TAKİ ancak aşağıdaki ölçütlerin kesinlikle yerine getirilmiş olması koşuluyla onaylanabilir;

- a. Akut veya kronik bir hastalığının tedavisinde herhangi bir Yasaklı Madde veya Yasaklı Yöntem'in kullanılmadığı durumda Sporcu'nun ciddi sağlık sorunları yaşama ihtimali olmalıdır.
- b. Herhangi bir Yasaklı Madde veya Yasaklı Yöntem'in Tedavi Amaçlı kullanılması, bilinen bir hastalığın tedavisi sonrasında normal sağlığa kavuşma beklentisinin dışında ilave herhangi bir performans artışı oluşturmamalıdır. Herhangi bir Yasaklı Madde veya Yasaklı Yöntem'in herhangi bir endojen hormonun "düşük-olağan" düzeyini artırmak amacıyla kullanılması, Tedavi Amaçlı makul bir müdahale olarak kabul edilmez.
- c. Yasaklı Madde veya Yasaklı Yöntem'in Kullanımı dışında başkaca makul bir tedavi bulunmamalıdır.
- d. Yasaklı Madde veya Yasaklı Yöntemi kullanma zorunluluğu, kullanıldığı dönemde yasaklanmış maddelerden ve yöntemlerden herhangi birinin Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası olmaksızın, daha önceden tümüyle ya da kısmen kullanılmış olması nedeniyle olmamalıdır.

4.2 TAKİ, aşağıdaki hallerde iptal edilir;

- a. Sporcu'nun, TAKİ onayı veren Dopingle Mücadele Komisyonu'nun belirlediği yükümlülüklerine veya koşullara riayet etmemesi.
- b. TAKİ onay süresinin sona ermesi.
- c. Onaylanan TAKİ'nin Dopingle Mücadele Komisyonu tarafından iptal edildiğinin Sporcu'ya bildirilmesi.
- d. TAKİ onayının WADA veya CAS tarafından iptal edilmesi.

[Açıklama: Her bir TAKİ, TAKİK tarafından kararlaştırılan belli bir süre için geçerli olur. TAKİ'nin süresinin sona erdiği veya iptal edildiği ve Yasaklı Madde'nin halen Sporcu'nun vücudunda bulunduğu durumlar söz konusu olabilir. Böyle durumlarda, olumsuz analitik bir bulgu üzerinde ön inceleme yapan Dopingle Mücadele Kurumu bulgunun TAKİ'nin süresinin bitimine veya iptaline denk gelip gelmediğini denetler.]

4.3 Geçmişe dönük TAKİ başvuruları, aşağıdaki durumların haricinde dikkate alınmaz:

- a. Acil bir tedavinin veya akut bir hastalığın acil tedavisinin zorunlu olması, veya
- b. İstisnai koşullar nedeniyle Doping Kontrolü öncesinde başvuru yapmak veya bir başvuruyu değerlendirmek için yeterli sürenin veya olanağın olmaması, [Açıklama: Bir TAKİ başvurusu yapılmadan önce herhangi bir Yasaklı Madde veya Yasaklı Yöntem'in kullanılmasını gerektiren acil tıbbi durumlar veya akut sağlık sorunları nadir görülür. Benzer şekilde, yakın zamanda oynanacak bir Müsabaka nedeniyle bir TAKİ başvurusunun acilen incelenmesini gerektiren durumlara da nadiren rastlanır. TAKİ başvurularını kabul eden Dopingle Mücadele Kurumları, bu tür durumların çözümüne yönelik düzenlemeler yapmalıdırlar.]

5.0. Bilgilerin Gizliliği

5.1 Dopingle Mücadele Komisyonu'nun ve WADA'nın TAKİ uygulamalarında Kişisel Bilgilerin toplanması, depolanması, işlenmesi, açıklanması ve saklanması işlemleri, "Özel Yaşam Gizliliğini ve Kişisel Bilgileri Koruma Uluslararası Standardı"na uyumlu olmalıdır.

5.2 TAKİ başvurusunda bulunacak Sporcu, vereceği bilgilerin Dopingle Mücadele Kuralları uyarınca belgeleri incelemeye yetkili olan TAKİK üyelerine ve gerektiğinde diğer bağımsız tıp uzmanlarına, bilim adamlarına ve TAKİ başvurularının kabulü, incelenmesi ve temyizi ile ilgilenen personele iletilebilmesi için yazılı bir izin verecektir. Başvuru sahipleri, ayrıca TAKİK kararlarının Dopingle Mücadele Kuralları çerçevesinde ilgili diğer Dopingle Mücadele Kurumları'na ve Ulusal Federasyonlara dağıtımı için de yazılı bir izin verecektir.

[Madde 5.2 ile ilgili açıklama: Dopingle Mücadele Kurumları Kişisel Bilgileri toplamadan ya da Sporcu'nun iznini almadan önce "Özel Yaşam Gizliliğini ve Kişisel Bilgileri Koruma Uluslararası Standardı"nın 7.1 Maddesi uyarınca iletişime geçeceklerdir.] Dışarıdan, bağımsız uzmanların yardımının gerekli

olması halinde, başvurunun tüm ayrıntıları ilgili Sporcu'nun kimliği gizlenerek dağıtılacaktır.

5.3 İlgili TAKİK'in üyeleri ve ilgili Doping Mücadele Komisyonu'nun yöneticileri, bütün faaliyetlerini tam bir gizlilik içinde yürütmelidirler. TAKİK'in bütün üyeleri ve ilgili bütün personeli birer gizlilik sözleşmesi imzalamalıdır. Bu kişiler özellikle aşağıda belirtilen bilgileri gizli tutmakla yükümlüdürler:

a. Sporcular ve Sporcu'ların tedavisiyle ilgilenen hekimler tarafından verilecek bütün tıbbi bilgiler ve veriler.

b. Sürece dahil olan hekimlerin adları da dahil olmak üzere başvurunun bütün ayrıntıları.

Sporcu'nun herhangi bir TAKİK'in, Sporcu'nun kendi sağlığı hakkında, bilgi toplama hakkını iptal etmesi halinde, Sporcu, bu durumu kendi hekimine yazılı olarak derhal bildirmelidir. Sporcu, bu kararının bir sonucu olarak TAKİ'den yararlanamaz veya kendisine tanınan TAKİ'nin süresi uzatılmaz.

5.4 Doping Mücadele Komisyonu TAKİ sürecinde elde ettiği Kişisel Bilgileri sekiz (8) yıl süre ile ve bundan sonra ise yalnızca Doping Mücadele Kuralları uyarınca veya ilgili kanun, yönetmelik veya zorunlu yasal süreç yükümlülüklerini yerine getirmek için gereken süre boyunca saklayacaklardır.

6.0 Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası Komiteleri (TAKİK ler)

TAKİK'ler, aşağıdaki ilkelere uygun olarak oluşacak ve işlev görecekler:

6.1 TAKİK, Sporcu sağlığı ve tedavisi konusunda deneyimli ve klinik, sportif ve spor hekimliği alanında etkin bilgi birikimine sahip en az üç (3) üyeden oluşacaktır. TAKİK üyelerinin çoğunluğu, bağımsız kararlar alabilmek amacıyla menfaat çatışmasından veya Doping Mücadele Kurumu'nda idari sorumluluk almaktan uzak durmalıdırlar. TAKİK'in bütün üyeleri, bir menfaat çatışması sözleşmesi imzalayacaklardır. Engelli I Sporcu'larla ilgili başvuruların incelenmesine dahil olacak olan TAKİK üyelerinden en az birisinin engelli Sporcu'ların sağlığı ve tedavisi konusunda özel deneyim sahibi olması zorunludur.

6.2 TAKİK, TAKİ başvurularını incelerken gerekli görebilecekleri her türlü tıbbi veya bilimsel uzmanlık desteğini alabilirler.

6.3 WADA TAKİK Madde 6.1'de belirtilen ölçütlere uygun olarak oluşturulur. WADA TAKİK Uluslararası düzeydeki Sporcu'ların, 7.1(b)'de belirtilen Uluslararası Turnuva'lara katılacak Sporcu'ların veya Doping Mücadele

Kuralları'nın 4.4. Maddesine göre Ulusal Dopingle Mücadele Kurumu tarafından Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'ların onaylanan ya da reddedilen TAKİ kararlarını incelemek amacıyla kurulur. Normal koşullarda, WADA TAKİK istenen tüm bilgilerin alınmasını izleyen 30 gün içinde karar vermek zorundadır.

7.0 Dopingle Mücadele Komisyonu'nun Sorumlulukları

7.1 Dopingle Mücadele Komisyonu;

- a. Madde 6'da belirtildiği gibi bir TAKİK kuracaktır.
- b. Yetki kapsamında bulunan hangi düzeydeki Sporcu'ların Yasaklı bir Maddenin veya Yasaklı bir Yöntemin kullanılması öncesi TAKİ başvurusu yapması gerektiğini belirleyecek ve buna ilişkin bir liste yayınlayacaktır. Bu liste en azından, Dopingle Mücadele Komisyonu'nun Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'ndaki Sporcu'ları ve Dopingle Mücadele Komisyonu tarafından tanımlanan diğer ulusal düzeydeki tüm Sporcu'ları kapsayacaktır.
- c. Dopingle Mücadele Komisyonu'nun Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'ların veya 7.1(b)'de belirtilen Sporcu'ların bir Yasaklı Madde'nin veya Yöntem'in Kullanım'ını gerektiren belgelenmiş bir sağlık sorunu için TAKİ istemi ile ilgili TAKİ sürecini oluşturacak ve yayınlayacaktır. Bu TAKİ süreci Dopingle Mücadele Kuralları Madde 4.4'e, Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnaları'na ilişkin Uluslararası Standarda ve "Özel Yaşam Gizliliğini ve Kişisel Bilgileri Koruma Uluslararası Standardı"na uyumlu olacaktır.
[Madde 7,2 (b) ile ilgili açıklama: Ulusal Dopingle Mücadele Kurum'ları Uluslararası Federasyonların kuralları uyarınca Dopingle Mücadele Kurum'ları tarafından verilen TAKİ onaylarının kabul edileceği ya da tanınacağı durumlar dışında, Uluslararası Federasyonların Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'lara TAKİ onayı vermeyecektir.]
- d. Dopingle Mücadele Komisyonu'nun Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'ların, ve eğer varsa, Uluslararası Federasyonların Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'ların veya 7.1(b)'de belirtilen Uluslararası Turnuval'ara katılacak Sporcu'ların TAKİ onaylarını, onay verilen maddenin ve yöntemin ismini, dozunu, Kullanım sıklığını ve uygulama yolunu, TAKİ süresini, TAKİ ile ilişkili herhangi bir koşulu ve tüm belgeleri vakit geçirmeden ADAMS aracılığı ile WADA'ya bildirecektir.
- e. WADA'nın isteği doğrultusunda, reddedilen TAKİ başvurularının tüm belgelerini vakit geçirmeden WADA'ya gönderecektir.

f. TAKİ onaylarını Ulusal Federasyon'a ve Uluslararası Federasyonların kuralları uyarınca Ulusal Dopingle Mücadele Kurum'ları tarafından verilen TAKİ onaylarının kabul edilmesi durumunda Uluslararası Federasyonlara vakit geçirmeden bildirecektir.

g. Uluslararası Federasyonların Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'lara veya 7.1(b)'de belirtilen Uluslararası Turnuva'lara katılacak Sporcu'lara Uluslararası Federasyonlar tarafından verilen TAKİ onaylarını kabul edecektir.

[Madde 7'de kullanılan "yayınlama" tanımı bir Dopingle Mücadele Kurumu'nun internet sitesinde göze çarpan yerde bilgi verilmesi ve o bilginin o Kurum'un kurallarına uygun olarak her Ulusal Federasyona gönderilmesini ifade etmek amacıyla kullanılmaktadır.]

8.0 Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası (TAKİ) Başvuru Süreci

8.1 Uluslararası Federasyonun kuralları aksini belirtmediği sürece, aşağıdaki Sporcu'lar TAKİ onayını Uluslararası Federasyondan alacaklardır.

a. Uluslararası Federasyonların Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'lar ve

b. Uluslararası Federasyonun kurallarına uygun olarak Uluslararası Federasyon tarafından TAKİ onayı verilecek Uluslararası Turnuva'lara katılacak olan Sporcu'lar .

8.2 Madde 8.1'de belirtilmemiş Sporcu'lar TAKİ onayını Dopingle Mücadele Kurumu'ndan alacaklardır.

[Madde 8.1 ve 8.2 ile ilgili açıklama: Uluslararası Federasyonu'nun kuralları aksini belirtmediği sürece bir Dopingle Mücadele Kurumu'ndan TAKİ onayı alan bir Sporcu , daha sonra Uluslararası Federasyonlar'ın Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilirse ya da Uluslararası Federasyon tarafından TAKİ onayı verilecek Uluslararası Turnuva'lara katılacak olursa, Uluslararası Federasyondan yeni bir TAKİ onayı alacaktır.

"Uluslararası Federasyonu'nun kuralları aksini belirtmediği sürece" ifadesi Uluslararası Federasyonlar'ın kuralları uyarınca Ulusal Dopingle Mücadele Kurum'ları tarafından verilen TAKİ onaylarının kabul edileceği ya da tanınacağı ve Uluslararası Federasyon düzeyinde yeni bir TAKİ başvurusunun gerekmediği durumlarda dikkate alınacaktır. Bu tür kuralların varlığında, Sporcu TAKİ onayını kendi Ulusal Dopingle Mücadele Kurumu'ndan almalıdır.]

8.3 Sporcu, TAKİ başvurusunu istisna onayına ihtiyacı olduğu günden (örneğin bir Müsabaka'dan) en az otuz (30) gün önce yapmalıdır.

8.4 TAKİ talepleri, ancak başvuru formunun eksiksiz olarak doldurulması ve gerekli bütün belgelerle birlikte teslim edilmesi durumunda incelenir. Başvuru süreci, sağlık bilgileri tamamen gizli tutularak yürütülür.

8.5 TAKİ başvuru formlarının içeriği, ilave bilgi alınması amacıyla Dopingle Mücadele Kurum'ları tarafından değiştirilebilir, ancak formların hiçbir bölümü veya maddesi silinemez.

8.6 TAKİ başvuru formları Dopingle Mücadele Komisyonu tarafından başka dillere tercüme edilebilir, ancak formlardaki İngilizce veya Fransızca bölümler aynen korunmalıdır.

8.7 Başvuruda, Sporcu'nun rekabet düzeyi (örneğin, Uluslararası Federasyonun Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu) yaptığı spor ve gerekiyorsa spor branşı ve spora özgü özel durumu veya rolü de belirtilmelidir.

8.8 Başvuruda, daha önce yapılan ve/veya halen incelenmekte olan TAKİ başvuruları, başvurunun yapıldığı kuruluş ve o kuruluşun verdiği kararlar ya da bir başka kuruluşun değerlendirme ve itiraz kararları da belirtilmelidir.

8.9 Başvuru, başvuruyla ilgili kapsamlı hastalık öyküsünü, yapılan bütün muayenelerin, laboratuvar incelemelerinin ve görüntüleme çalışmalarının sonuçlarını içermelidir. Teşhis, tedavi ve aynı zamanda geçerlilik süresine ilişkin öneriler, WADA'nın "TAKİ Kararlarını Destekleyen Tıbbi Bilgiler" ilkelerine uygun olmalıdır.

8.10 Dopingle Mücadele Komisyonu'na ait TAKİK'in onay vermeden önce ek olarak talep ettiği ilgili incelemeler, muayeneler veya görüntüleme çalışmalarının masrafları başvuru sahibi tarafından karşılanacaktır.

[Madde 8.10 ile ilgili açıklama: Bazı durumlarda, başvuru sahibinin Ulusal Federasyonu bu masrafları ödemeyi tercih edebilir.]

8.11 Sporcu'nun tedavisi için herhangi bir Yasaklı Madde veya Yasaklı Yöntem'in kullanılmasının gerekli olduğunu belirten ve söz konusu hastalığın tedavisinde yasak olmayan başka bir ilacın neden kullanılamayacağını açıklayan bir rapor, gerekli niteliklere sahip bir hekim tarafından düzenlenerek başvuruya eklenmelidir.

8.12 Söz konusu Yasaklı Madde veya Yasaklı Yöntem'in dozu, hangi sıklıkta kullanılacağı, Kullanım yolu ve süresi belirtilmelidir. Herhangi bir değişiklik yapılması durumunda, yeni bir başvuru yapılması zorunludur.

8.13 Normal koşullarda TAKİK'in kararı, gerekli bütün belgelerin alınmasını takip eden otuz (30) gün içinde verilmelidir ve ilgili Doping Mücadele Komisyonu aracılığıyla ilgili Sporcu'ya yazılı olarak bildirilmelidir. Normal koşullarda, bir TAKİ başvurusunun bir Müsabaka öncesinde makul bir süre içinde yapılması durumunda, TAKİK başvuruyu ilgili Müsabaka'nın başlamasından önce neticelendirmek için elinden gelen çabayı göstermelidir.

[Madde 8.13 ile ilgili açıklama: Bir Doping Mücadele Kurumu bir Sporcu'nun TAKİ başvurusu ile ilgili işlemleri makul bir süre içinde neticelendirmeyecek olursa, Sporcu, sanki TAKİ başvurusu reddedilmiş gibi, WADA tarafından gözden geçirilmesini talep edebilir.]

9.0 Kullanım Sürecinin Beyan Edilmesi

9.1 Yasaklılar Listesi'nde artık Kullanım sürecinin beyan edilmesini gerektiren madde ve yöntem bulunmamaktadır, bu yüzden Kullanım sürecinin beyan edilmesi gerekmemektedir.

10.0 TAKİ Kararlarının WADA Tarafından Gözden Geçirilmesi

10.1 WADA TAKİK, her zaman, Uluslararası Federasyonların Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'ların veya 7.1(b)'de belirtilen Uluslararası Turnuva'lara katılacak Sporcu'ların veya Doping Mücadele Komisyonu'nun Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'ların TAKİ onaylarını gözden geçirebilir. Madde 7.1 ve 7.2 belirtilen bilgilere ek olarak, WADA TAKİK Sporcu'dan Madde 8.10'da belirtilen ileri incelemeler de dahil olmak üzere ek bilgiler talep edebilir. Eğer WADA yeniden gözden geçirme sonucunda TAKİ onayı iptal edilirse, iptal işlemi geriye doğru işlemez ve TAKİ onayının geçerli olduğu dönemde Sporcu'nun elde etmiş olduğu sonuçlar iptal edilmez ve kararın Sporcu'ya tebliğ edildiği tarihten sonraki en geç 14 (ondört) gün içinde yürürlüğe girer.

10.2 Uluslararası Federasyonların Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'lar, 7.1(b)'de belirtilen Uluslararası Turnuva'lara katılacak Sporcu'lar veya Doping Mücadele Komisyonu'nun Kayıtlı Doping Kontrol Havuzu'na dahil edilen Sporcu'lar TAKİ başvurusunun reddedilmesinden sonraki 21 (yirmi bir) gün içinde WADA'ya red kararının gözden geçirilmesini yazılı olarak talep

edebilirler. Sporcu, TAKİ başvurusuna ilişkin bütün belgelerin kopyalarını Doping Mücadele Komisyonu'na sunduğu şekliyle ve WADA tarafından belirlenen

başvuru ücretini de yatırmak suretiyle WADA TAKİK e vermelidir. WADA TAKİK bu talebi TAKİ başvurusunu reddeden Doping Mücadele Komisyonu'na verilen belgelere dayanarak inceler, ancak konuyu daha çok açıklığa kavuşturmak amacıyla, Sporcu'dan Madde 8.10'da belirtilen ileri incelemeler de dahil olmak üzere ek bilgiler talep edilebilir. WADA'nın gözden geçirme süreci tamamlanıncaya kadar özgün TAKİ iptal kararı yürürlükte kalır. Eğer WADA, TAKİ iptal kararını bozacak olursa, TAKİ onayı WADA kararına uygun olarak hemen yürürlüğe girer.

10.3 WADA tarafından Doping Mücadele Komisyonu'nun TAKİ kararlarının onaylanması ya da bozulması kararlarına Doping Mücadele Kuralları Madde 13 uyarınca CAS nezdinde itiraz edilebilir.

11.0 Geçmişte Alınan Kısaltılmış Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnaları (KTAKİ)

11.1 Geçmişte alınan, henüz iptal edilmemiş ya da süresi dolmamış tüm Kısaltılmış Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnaları 31 Aralık 2009 tarihinde geçerliliğini yitirmiştir.

(Kavram kargaşası yaratmamak amacıyla, metnin tercümesi TMOK web sayfasından alınarak düzenlenmiştir.)